

Forord

Vi er glade for å kunne presentere ei ny utgave av *Årbok for Nord-Østerdalen* like før julesesongen. Årets redaktører har valgt å gjøre små endringer i forhold til tidligere utgivelser ved at årboka nå har fått et nytt format og er utstyrt med stivt omslag. Når det gjelder innholdet har vi som tidligere redaksjoner lagt vekt på å få dekt et vidt emnefelt.

Tilgangen på stoff til årboka har vært god. Vi har også lagt vekt på at de utvalgte artiklene skal vise geografisk spredning. Artiklene omfatter både naturhistorie og kulturhistorie fra Nord-Østerdalen.

Når årboka i år er blitt litt større enn tidligere, er det fordi vi har slått sammen to årganger, og fordi vi har et ønske om å presentere noe av materialet som museet har samlet inn i tilknytning til et dokumentasjonsprosjekt om mattradisjoner i Nord-Østerdals-kommunene.

Mattradisjonsprosjektet blir gjennomført i samarbeid med Tynset bondekvinne- og Fåset bygdekvinne- og det har fått finansiell støtte fra Fylkesmannen i Hedmark, Landbruksavdelinga.

Formålet med prosjektet er å registrere og dokumentere tradisjonelle bruksmåter av kjøtt, fisk, bær, sopp og bakverk til hverdagsmat og festmat i Nord-Østerdalen, å legge til rette for at de lokale mattradisjonene kan utvikles til ny produksjon i regional næringsutvikling, og å utnytte mattradisjonene til å markedsføre regionen i reiselivsnæringa. Her ville det være interessant for prosjektet å komme fram til gode oppskrifter på hverdagsmat og selskapsmat, f.eks. gjennom samarbeid med kokker og andre fagfolk i hotell- og restaurantbransjen. Med å formidle kunnskap om mattradisjonene kan en skape grunnlag for tilvirking av tradisjonsmat hos enkeltpersoner i landbruket, og dermed bygge opp enkeltarbeidsplasser,

besøksgarder eller småskalabedrifter i distriktet. Det innsamlede materialet blir derfor stilt til disposisjon for mindre og større produsenter som vil satse på produksjon av mat basert på lokale tradisjoner, eventuelt også på lokale råvarer.

Materialet skal samles inn gjennom personlige intervju, videoopptak og systematisk gjennomgåing av trykte og utrykte kilder. Resultatene skal presenteres i form av utstilling, oppskriftssamlinger, foredrag, temakvelder og annen formidling.

På slutten av 1990-tallet kan vi slå fast at interessen for å holde oppe noen av de lokale mattradisjonene, er stor og til og med stigende. Interessen er uttrykk for et ønske om ei lokal eller regional identitetsdanning, og ikke minst er den motivert ut fra økonomiske interesser ettersom utvikling av lokale mattradisjoner ses som en mulig kilde til lokal næringsutvikling.

I dette nummeret av *Årbok for Nord-Østerdalen* presenterer vi en del av det innsamlede materialet fra områder som står sentralt i dokumentasjonsprosjektet. Presentasjonen er ført i pennen av undertegnede. Mye av denne tradisjonen er kjent for mange lesere, men noe av stoffet som blir presentert, står nok i dag i fare for å gå i glemmeboka. Dokumentasjonsarbeidet vil fortsette i det neste halvåret, slik at vi regner med å komme tilbake til emnet i den neste årboka.

Vi ønsker å komme i kontakt med informanter som kan gi oss flere og utfyllende kunnskaper om mattradisjoner i de nordøsterdalske bygdene, og ber med dette leserne om hjelp. Send oss gjerne opplysninger eller gi oss tips.

Ramsmoen, okt. 1998
Eldbjørg Fossgard